

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neretornate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
I a s e r a t e
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIBOURI de AMUNITION:
la Viena la M. Duker Nachf.,
Huz. Angenfeld & Emorie Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelek Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Khaten Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Krassóbet-körút).
Prețuri inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 16.

Brașov, Joi 22 Ianuarie (4 Februarie)

1909.

Criza orientală și înarmările.

Războiul nu avem și poate nici nu vom avea așa curând, cheltuieli de război însă s'au făcut și se fac destule, de când a izbucnit criza în Balcani. Serbia și Muntenegru au făcut mare gălăgie cu înarmările lor extraordinare. S'au aruncat în cheltuieli enorme. Scupștina din Belgrad votează la credite de război de se duce vestea. Bulgaria la rândul ei face asemenea eforturi mari pentru armată și sume foarte însemnate înghite zilnic numai divizia a opta, care este pusă pe picior de război. Dar monarhia noastră nu rămâne îndărât. Ne mai vorbind de sumele colosale, ce le înghit înarmările regulate prevăzute deja cu ani înainte, cum a fost în urmă noua armare a artileriei austro-ungare, s'a socotit, că în anul trecut numai în urma atitudinii belicioase a Sârbiei, Austro-Ungaria a fost silită a cheltui cu 40 milioane coroane mai mult Adăugându-se la acestea și milioanele ce le-a păgubit comerțul și industria ei tot în urma conflictelor, cărora le-a dat naștere anexiunea Bosniei, se poate zice, că monarhia noastră deja până acum a avut cheltuieli unui mititel război. Cu atât mai simțibile vor fi aceste cheltuieli pentru statele mici balcanice și își poate omul inchipui, ce ar putea urma după toate acestea, dacă în adevăr ar izbucni un război la primăvară.

Se crede, că pregătirile febrile militare ale Serbiei au scopul ascuns de a demonstra, amenințând și făcând presiune asupra marilor puteri, în așteptarea, ca de temerea unei conflagrațiuni, aceste să intervină în favorul Serbiei.

Nu mai incupe indoială, că Sârbii urmăresc această țintă, strigând necentenit în lumea mare, că ei sunt decizi să poarte războiul, dacă nu vor fi satisfăcuți Amenințările lor capătă un caracter mai serios însă, îndată ce vom avea în vedere interesul și

zelul cel mare, ce-l desfășură cercurile militare rusești spre a studia situațiunea militară a Austro-Ungariei și a statelor din Balcani și dacă vom considera sistematica lucrare a tuturor adversarilor monarhiei noastre de a împedeca aplanarea conflictelor și a provoca războiul în Balcani.

Caracteristice semne ale curențului acestuia periculos sunt și conferințele, ce se țin în Petersburg în favoarea cauzei Sârbilor și a Mntenegrinilor, mai cu seamă de către oficeri superiori din armata rusească. Zilele acestea a ținut, în casinul oficerilor din Petersburg, o astfel de prelegere asupra impresiunilor militare ce le-a adus cu sine dintr'o călătorie făcută în Balcani, căpitanul Rttich din regimentul de gardă al vânătorilor.

Acest căpitan rus nu s'a distins cu exactitatea datelor militare privitoare la Austro-Ungaria. A adus mai multe date false. A zis, că Austro-Ungaria și-ar fi înmulțit cele 15 corpuri de armată încă cu unul, ceea ce nu este adevărat. Totul se reduce numai la faptul, că din cele două brigade de munte în Banialuca s'a format o divizie.

A mai susținut oficerul rus, că toate corpurile de armată austro-ungare au fost mobilizate, pe când în adevăr nu a fost pus pe picior de război nici măcar un singur regiment. Trupele, cari au fost trimise în timpul din urmă dela miază-noapte spre miazăzi n'au fost puse pe picior de război. Au fost augmentate numai întru câțva detașamentele trupele dela sud, punându-le pe așa numitul „picior de pace întărit“ (erhöhter Friederstand). Ceea ce a produs mare amărăciune în cercurile militare austriace a fost afirmarea căpitanului rus, care a zis: „Corpul ofiteresc austro-ungar e bun, dar mai ales în artilerie sunt mulți Sârbi, pe cari în caz de război puțin se poate conta“.

Căpitanul rus a laudat apoi corpul ofiteresc al Serbiei, care însă e

slab la număr. Și despre armata bulgară n'a avut decât cuvinte de laudă. A arătat mai deparat cât de indignați sunt Sârbii asupra învoiei austro-ungare-turcești, prin care „se vând Slavii“, învoială, „pe care trebuie s'o împiedece Rusia.“ Cuvintele de încheiere, că Austro-Ungaria prin înarmările ei vrea să umilească pe Ruși au fost primite cu aplauze, arătând direcția cugetării ce stăpânește azi pe toți Rușii.

Criza ungară și reforma electorală.
Ziarul vienez »N. Fr. Presse« e de părere că criza ungară a fost provocată de nuzințele partidului independist de a ajunge el singur la cârma țării, delăturând pe Andrassy și partidul său. La aceste momente ce ating raporturile personale între contele Andrassy și partidul independist, s'a mai adaus, zice, încă un motiv politic. Independiștii nu vor să măturisească, că reforma electorală a lui Andrassy, care pune toată greutatea pe inteligență, nu e favorabilă pentru partidul lor și de aceea le-ar plăcea mai bine o altă reformă electorală, și încă pe cât va fi cu putință o reformă făcută de un ministru de interne, care să fie el însuși independist și să aibă deci mai mult simț pentru interesele partidului. Temerea de reforma electorală o mai mărește și faptul, că independiștii nu cunosc încă împărțirea cercurilor, și cred că această împărțire se va face astfel, ca să fie în avantaj populațiunea dela orașe, unde partidul independist n'are pretutindeni rădăcini. Ziarul vienez declară prin urmare de reacționară opoziția ce o fac independiștii proiectului de lege al lui Andrassy, ceea ce este într'atâta curios, întru cât până acum înaintea tuturor, proiectul lui Andrassy trecea de cel mai reacționar în cestiunea votului universal.

O conferență a deputaților naționaliști dietali. Ziarele maghiare publică un comunicat mai lung despre decursul consfătuirei deputaților naționaliști dietali, care a avut loc alaltăieri seara în Budapesta sub presiunea d-lui dep. Dr. T. Mihali. Deputații naționaliști au discutat asupra situațiunii actuale politice interne, pe care o consideră de critică. Trecând la cestiunile dela ordinea zilei, deputații au designat pe oratorii la dezbaterile speciale a proiectelor

reformei dării și au stabilit atitudinea lor și modul de procedere în fața proiectului congruei. Deputații naționaliști — spune comunicatul — consideră proiectul congruei de foarte jignitor pentru bisericile române și ca stând în contradicție cu legile fundamentale ale statului. Din cauza aceasta clubul va combate din toate puterile sale acest proiect

Consfătuirea deputaților naționaliști s'a continuat și eri.

Wekerle la Viena. Despre călătoria ministrului Wekerle se comunică din Viena următoarele: Alaltăieri după amiazi Wekerle a avut lungi consfătuiri cu miniștrii Aehrenthal și Burian. Consfătuirile au avut de obiect de-o parte cestiunile din Balcani și în special pregătirile pentru încheierea acordului cu Turcia, de altă parte proiectul de lege despre anexiunea Bosniei și Herțegovinei, noua constituție a Bosniei și cestiunea băncii agrare bosniace. Eri la orele 10 Wekerle a fost primit în audiență de Maj. Sa. Amănunte despre decursul audienței nu se cunosc. »Budapesti Tudositó« e informat, că consfătuirile de alaltăieri și audiența de eri a lui Wekerle sunt numai de natură informativă.

Nou turburări studentești în Praga. Pentru Duminecă autoritățile din Praga se temeau de noi excese. Măsuri riguroase de pază au fost luate din timp. Din cauza aceasta între studenții chehi și germani au avut loc numai mici ciocniri. La orele 12 studenții germani au fost insultați la Graben. După amiazi chehii socialiști naționali au ținut o întrunire populară în cestiunea legii asupra limbilor. După întrunire chehii socialiști naționali s'au ciocnit cu socialiștii internaționali la Graben. Poliția intervenind la timp a reușit să pue capăt încăierării.

Nou credit de 33 milioane pentru înarmările sarbești. E învederat, că Sârbii întreprind tot posibilul pentru ca prin înarmările lor extraordinare, să facă presiune asupra Europei în favorul pretenziunilor lor de compensațiune. Ziarul »Politika« aduce știrea, că ministrul de război, generalul Zivkovic a cerut dela Scupștină un nou credit de 33 milioane dinari pentru scopuri de înarmare. Partidul vechiu radical s'a opus mai întâiu cererei ministrului, mai în urmă însă, a decis să voteze și el creditul, ca să nu devină nepopular. Creditele ce s'au votat de astă toamnă

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din psihologia țaranului nostru.

(Fine.)

Mulți flăcăi uită, că fata nu-i frumoasă, dacă-i înțeleaptă, pentru-că

Nevasta cu minte bună
E bărbatului cunună.

Și apoi:

De s'ar lua numai dragi
N'ar mai fi frunză pe fagi,
Da se iau și cei urăți,
De-aceia-s fagi n'frunziți.

Alege flăcăul alege; dar nici fată vrednică nu prea culege. Caută și ea calități.

Frumșetea bărbatului nu-i este o po-doabă, pentru că: »bărbatul să fie puțin-țel mai frumos decât dracul«, și-i destul.

Sunt însă și fete de acelea, pe care le orbesc frumșetea și dacă se mărită cu unul urât fi amar de traiul ei.

Maică, dă-mă după drag...
Șapte sărindare-ți fac;
De mă-i da după urât
Să n'ai odihnă n'pământ.

Fie cât de bogat urâtul și cât de să-

rac cel frumos, și care-i place fetei, asta nu-i nimic; în tovarășia celui frumos toate ies bine:

Nu mă da după urât
De-ar avea casă de zid;
Dă-mă după cine-mi place,
De n'are casă și-a face
C'om slujă o lună, două,
Și ne-om face casă nouă;
Și-om sluji un an și doi
Și ne-om face car și boi.

Frumșetea nu se întâlnește pe toate cărările. Feți-frumoși au început a se puțințina. Bărbații mai au și alte daruri cu care răpun inima fetelor. *Voinicia* de pildă, este foarte prețuită.

Decât sfântă c'un mișel
Mai bine c'un voinicel:
Voinicul are noroc,
Și cu dânsul trec prin foc.

Omul, care rupe mâța în două, a-trage priviriile tuturor.

Rada l... Legendele noastre povestesc așa frumos despre Rada cea frumoasă, care l'a ars la inimă pe căpitanul Matei. Și ce nu-i făgăduiește căpitanul, numai să-l ia pe dânsul!

Ruble chiar o miie,
Papuci în bodii
Aduși din Indii.

Blană lungă, moale,
Cu samur în poale,
Și un așternut
Cu aur țesut.

Ce-i trebuie Radei blănuri de Samur!
Ea-i răspunde:

Cât ești de bogat
Nu mi-i fi bărbat,
Ba ți-i barba sură
Și n'ai dinți în gură.

Și ce căuta Rada?

Bărbat oi lua
Care s'a afla
Dunărea s'o moate
Ridicând din coate,
In picioare stând,
Buzdugan purtând.

Căpitanul Mateiu, cât era el de bogat, dar așa lucruri nu putea să facă.

S'a găsit cineva să implinească pofta Radei; s'a găsit »un argățel tânăr, voinicel«, care a trecut Dunărea în picioare, înotând din coate și purtând buzduganul, și atunci i-a crescut inima Radei ca o pâne și i-a zis:

Vin' voinicule,
Argățelule!
Pe tine te vreau
Bărbat să te iau,
Că-i o zicătoare

De înșurătoare:
Cine bate Dunărea
Nu mi-l bate muerea.

Așa-i firea femeii: dacă n'o avea ea respect de bărbatul ei, nu-i mulțumită. Și când se întâmplă ca femeia să-și bată bărbatul — și se întâmplă și așa, câte-odată — tot femeia-i mai supărată, pentru-că ea știe vorba veche: »mă bate bărbatul semn că mă iubește«. Și chiar de mănâncă ea câte-o bătae, așa trebuie să fie de vreme ce: »Femeia nebatută-i ca moara nefe-recată«.

Și la urmă fata mai trece multe cu vederea, și se deprinde cu toate, chiar cu un bărbat mai slutișor, numai un lucru să nu i-se întâmple: să nu iasă din satul ei. Intre străini cu greu se deprinde Românul; și străin, pentru dânsul, este oricine nu-i din satul lui. Satul are un farmec deosebit, poate necunoscut în sufletele târgoveților, și cine-și lasă satul, dacă-i țaran cu sufletul curat, nu-l mai uită nici-odată:

Care fată-și lasă satul
Mănce-o jalea și bănatul,
Că și eu mi l'am lăsat;
Multă jale m'a mâncat.

Și când îi auzi doinind:

Decât în țară străină
Cu pită și cu slănină,

pentru pregătirea de război ale Serbiei, reprezintă o sumă enormă pentru mica țară.

Vitorul triplei alianțe în joc!

Marele ziar francez „Temps“ vorbind într-un articol despre originea cestiunii facultății de drept italiene în Austria, accentuează natura delicată a acestei cestiuni. »Temps« amintește întâi polemica dintre foile vieneze și foile din Roma, polemică cauzată de cearta pentru facultatea italiană, care face impresia ce se cuprinde în cuvintele: »Allanti sempre, amici mai« (Totdeauna aliați, niciodată amici!)

Franța, zice ziarul parizian, n'a turnat nici-o dată ulei pe foc și va rămâne ereditivă acestei reguli. Italienii nu se îndoiesc în simpatiile noastre, tocmai aceasta însă ne impune să nu uităm nici de interesele, nici de datorile noastre; interesele, cari ne interzic de a fi părtinitori contra unei puteri, contra căreia personal nu avem să ne jăluim, — înțelegem Austro-Ungaria; datorile noastre, care nu ne permite de altă parte a influința Italia amică, dacă e nedecisă relativ la viitorul ei. Cu un cuvânt Franța nu vrea să ațâțe la ură; nu vrea să fie în prepus, că ar intra.

Descriind starea lucrului, »Temps« spune, că Tittoni, care s'a fost întreprins la bar. Aehrenthal, ca să fie ales Triestul pentru facultatea italiană, a oferit demisiunea sa ministrului-președinte Giolitti, după-ce guvernul austriac a hotărât să se înființeze facultatea italiană în Viena. Giolitti n'a primit demisiunea, deoarece n'a voit să mai adaugă și o criză ministerială la greutatea crizei orientale și la grozăvițiile catastrofei cutremurului. Călea ferată dela Mitroviza, anexiunea Bosniei și facultatea italiană în Viena, formară un șir foarte supărăcios de neizbände și opiniiune publică constată cu amărăciune, că în toate trei cazurile lovitura s'a dat din partea Austriei. De atunci n'au mai încetat manifestările anti-austriace în Italia... În ori-ce parte s'ar fi pronunțat *velo* contra pretenziunii italiene, aceasta dovedește — trebuie să mărturisim — o rară desprețuire a protestelor Italiei; *dovedește că în palatul ofiului de externe din Viena, pe Ballplatz, nu se mai contează la Roma, și că cei din Viena sunt decisi de a nu aduce jertfe dorințelor aliatului, nici în fond, nici în formă.*

Apoi întrebă »Temps«: »Ce rol a jucat Germania în cazul acesta? E greu de a-l cunoaște. »Berliner Tageblatt« a afirmat că prințul Bülow a intervenit în interesul Italiei. Dacă este așa, atunci se vede, că cancelarul n'a aflat ascultare la Viena. În total pressa germană a observat tăcere; poate a fost înclinată a dojeni Austria, dar Italiei n'a voit să-i dea dreptate. Niciodată nu s'a făcut o politică mai rezervată în Berlin și *toluși este în joc vitorul triplei alianțe!* Fiind așa de nedecisi interesanții principali, Franța are o cauză mai mult de a nu se espune. Toate aceste daraveri sunt afaceri ale triplei alianțe, cari nu ne privesc și ne interesează numai intru cât pot avea efecte, de cari trebuie să ținem seamă. N'avem însă să jucăm rolul de sfătuitor.

Foaia franceză declarând că Franța nu vrea să se amestece în învâlmășala,

Mai bine în satul tău
Cu mătăul cât de rău.

să nu gândiți că prin țară străină înțelege țăranul ceea ce a înțeles Depărățianu când a cântat:

Fie până cât de rea
Tot mai bine 'n țara mea.

Țară străină este și satul de peste deal și satul de la zece poște, în care fata urmează pe flăcăul de care și-a legat zilele.

De obicei căsătoriile se fac între fetele și flăcăii din acelaș sat, sau din sate anumite. Multă vreme între satele Rădășanii din Suceava Moldovei, și Bosancea din Suceava Bucovinei, era o strânsă legătură: căsătoriile se făceau aproape numai între fetele și flăcăii din amândouă satele. Ba, după cât spun bătrânii, era obiceiul ca fetele din Rădășani să se mărite după flăcăii din Bosancea. Aceasta explică asemănarea cea mare dintre locuitorii acestor două sate, și rădășenenii și bosancenii sunt buni gospodari, și unii și alții cultivă de preferință pomii, și sunt ceva mai mult decât economi.

Dacă au preferință pentru flăcăii din satul lor, țăranii își dau bucurios fetele și după flăcăii din alte sate, mai cu samă dacă-s mai de viță, ori mai cuprinși.

Se mai întâmplă și altfel: uneori flăcăul se mărită nu se însoară, adecă se

care face gălgâie sub ferestrele ei, încheie: »Suntem spectatori și voim să rămânem spectatori.

Acordul austro-turc. Din Constantinopol se anunță din loc competent, că schimbările, ce s'au făcut în Viena în protocolul acordului încheiat între Austro-Ungaria și Turcia, sunt atât de neesențiale, încât înțelegerea se va realiza cu toată siguranța peste câteva zile. Totodată se asigură, că imediat după realizarea acordului definitiv va înceta și boicotul mărfurilor austro-ungare.

Inarmările Turciei. Din București se anunță, că mulți tineri macedoneni au plecat din Constanța spre Constantinopol, pentru Macedonia în urma scrisorilor primite dela părinții lor, și în cari li informează, că sunt luați în armată. Acești macedoneni creștini erau foarte mirați de acest fapt, deoarece se știe, că creștinii în Turcia nu fac armată.

Noi și școlăle noastre!

Întrebarea principală, ce ar trebui să preocupe azi mintea și inima fiecărui Român adevărat este: »Ce va fi cu școlăle noastre dela sate?« Terminul pus de proiectul lui Apponyi fugă repede spre noi, și durere! noi tot așa de puțin suntem pregătiți a preîntâmpina primejdia, ca și la crearea acelei legi. Românimea, adecă presa ei, autoritățile bisericești mai înalte, majoritatea inteligenții, s'au declarat pentru susținerea și mai departe a școlălor dela sate. După această declarațiune, ar fi trebuit să urmeze acțiunea de susținere. Să mă ierte fruntașii noștri, dacă am putezarea de a zice că în acest respect — nu suntem încă nici la începutul acțiunii. — Tocmai din acest motiv, mulțime de comune și conducători ai școlălor, încă nici azi nu sunt în curat cu ideea susținută ori să renunțe la școlăle. Și nu pe unul, ci pe mulți directori școlastici li auzi zicând: Azi nu se mai plătește a forța comunele bisericești să facă sacrificii bănești pentru susținerea școlălor; nu unul, ci mulți inteligenți, în loc de a se însufleși și a însufleși la jertfe pentru școlăle, pertractează cu organele administrative despre aceea cum ar putea dobândi dela stat școlăle cu mai puține spese. Aceste împrejurări ar trebui să ne pună pe toți pe gânduri și zilnic să ne punem între-barea: »Ce va fi cu școlăle noastre dela sate?«

Dacă privim starea școlălor noastre sătești, le putem împărți în 3 categorii. În categoria primă ar fi de a se pune școlăle din acele comune unde edificiile școlăre sunt în ordine, și nimic nu împedecă cererea și dobândirea ajutorului dela stat. În a II-a categorii sunt acele școlăle, unde punerea în ordine a salei de propunere și a quartirului docental recer sume grele, pentru a cere și dobândi ajutor de stat. În a III-a categorii ar fi acele școlăle, cari și de au și de nu au edificii corespunzătoare — tot nu vor putea dobândi ajutorul de stat, — nici nu vor putea întreghi salariul din puterile lor.

Acum după ce am făcut clasarea, să

duce el la casa fetei, chiar în sat străin. Decât acesta este un *venelic* și până se împământenește bine, are ce răbda din partea antolitonilor.

Se marită de dragul ei, și nu prea cu un străin de satul ei, fata Românuilor dar cu un străin de lege nu se marită nici odată. Excepțiile care s'ar putea cita, în-tăresc regula.

Dar nu numai fata »nu-și spurcă legea«, ci și flăcăul se ferește de un așa mare păcat.

De-ai fi badeo, vr'un român,
Ți-aș purta dragostea n sân,
Dar nu ești pe legea mea,
Ne-am iubi și n'om putea.

Flăcăul e și mai energic, el nici n'o poate înbi.

Măndruică, draga mea,
Te-ași iubi, de te-ași putea,
Dar maica mea nu te vrea
Că nu ești de legea mea.

Dacă ar fi de legea lui, împotrivirea mâni-sa nu ar fi de nici un folos:

Dac'ai fi o româncuță
Te-aș lua eu de mânăuță,
Și de-ar vrea maica, sau ba,
Noi, dragă, ne-om cununa.

Legea care-l face pe Român să-și calce dragostea, este religia, pe care o confundă cu naționalitatea. Om »de lege

ne punem între-barea: Ce e de făcut cu fiecare categorie?

În ce privește școlăle din categoria I-a suntem în curat, vor zice mulți: »Acele nu au decât să ceară ajutor de stat!« Fie, să adoptăm aceasta părere deși nu de tot corectă, căci în școlăle cu ajutor guvernul dispune mai mult decât noi. Dar să ne punem între-barea câte procente fac astfel de școlăle din numărul total? Eu nu cred că sue nici la 40%. Când am asigurat deci atâtă școlăle, putem zice că am salvat școlăle dela sate? Eu zic că nu.

Să trecem la cele din categoria a IV-a. În multe din aceste școlăle sala de propunere și a quartirului docental e în așa stare, încât pentru a le pune în stare bună, ca să poți dodândi ajutorul de stat, se recer sume mari. Unele comune sunt în stare a le presta, altele nici decum. Cele cari materialicește ar fi în stare, stau buimăcite și desperate, și își pun între-barea: Oare sigur ne e capitalul ce îl vom jertfi, ori îl facem numai altuia? Ele de o parte sunt amenințate de organele administrative comunale mai șoviniste, decât guvernul chiar, cu aceea că orice încordări vor face — edificiile lor — tot vor fi dificultate, de altă parte sunt ispite, ca în caz când vor renunța la școlă lor confes. vor dobândi fără spese școlă de stat.

Aceste împrejurări predispon pe mulți contra preotului — care rămâne izolat și neascultat — când vorbește, despre adaptarea școlăle, conform legii. Cele cari nu pot, căci nu le permite starea financiară, stau plângând în desperare privind la multele sacrificii ce le-au adus pentru școlăle, care acum trage de moarte, fără de a-o putea salva.

Și mai precară e soarta celor din categoria a III-a. Aceste școlăle sunt situate în comune mai ales mixte, unde sau sunt mai multe școlăle confesionale, sau există școlă de stat corespunzătoare pentru a cuprinde toți copiii aflători în comună. Unele și din aceste au edificiile corespunzătoare, cu toate aceste nu vor dobândi ajutorul de stat — căci nici chiar budgetul statului nu va răzbi a subvenționa 3-4 școlă confes. în o comună. De altă parte unde are statul sală de-și poate cuprinde, nu dă. Multe, cele mai multe școlăle din categoria aceasta nu au nici edificii corespunzătoare nici speranțe de ajutor de stat. Ce e de făcut? A lăsa astfel de comune, — cari constau din o mână de oameni risipiți printre alte confesiuuni în voia sorții, cari cu toată mizeria lor, până acum au sacrificat pentru susținerea religiuunii și naționalității lor foarte mult, e sinucidere națională. Pentrucă acele elemente, cari în școlă, în contact zilnic nu-și aud limba maternă, sunt expuse unui pericol mare de desnaționalizare. De multe ori din cunoștința dela școlă, se trage germeul unor căsătorii mixte, cari formează de punte de trecere la desnaționalizare. Iar a pretinde ca aceste școlăle singure să-și asigure întregirea salariului și a quinquenalului, să susțină edificiile corespunzătoare, e o tirănie.

Nu trebuie uitat, că multe din școlăle de categoria a II-a și a III-a sunt deja acum provocate la capitulare. Și că, dacă nu li se va oferi în grabă lumină în contra ispitelor, barbătie în contra des-

perării, ajutor contra mizeriei, ele vor depune armele, până când noi cu ajutorul, ce voim a-l oferi, nici nu ne-am trezit din somn.

Conducătorii ar trebui să fie cu bă-gare de samă la acea împrejurare, că în momentul, când s'a pronunțat susținerea școlălor din partea lor, ea a devenit o cestiune de onoare pentru oricare cărturar român. Dar pe ce cale le-am putea salva?

De sigur că atunci, când areopagele noastre au rostit sentința: »să susținem școlăle«, au contat la însuflețirea națională a tuturor fiilor de Român. Și eu cred că aceasta însuflețire ar trebui să pună în lucrare o organizare puternică.

Nu ar fi bine dacă în fiecare diecesă s'ar convoca câte un congres școlastic, din laici și preoți și acolo ar examina lipsele și ar căuta mijloacele de ajutorare? Nu ar trebui ca toate bancele, să aibă azi în vedere, un singur scop filantropic, ajutorarea școlălor? Nu ar trebui ca cel puțin acum senatele protopopești să pășiască în acțiune? Nu s'ar putea ca comitetul »Asociațiuneii«, cu sub-comitetele sale, să-și ia devisa a sprijini și cauza școlălor noastre?

În ori ce caz — acum curând — trebuie să se afle mijloace de ajutorare, căci dacă și în cauza școlălor noastre vom lupta, tot fără însuflețire, tot împărechiați și neuniți, tot cuprinși de ură confesională și interese personale, atunci nu numai învinși vom rămâne, nu numai de batjocură vom fi înaintea străinătății, în față căreia ne-am angajat la susținerea școlălor, ci vom fi nimiciți chiar în adevăratul înțeles al cuvântului!

A. Fodor.

Din camera turcească. În ședința de Luni a camerei turcești s'a continuat discuția asupra afacerilor macedonene. Turcii și Bulgarii au acceptat propunerea de a se înființa o comisiune mixtă parlamentară pentru a tranșa cestiunile litigioase ale bisericii. Grecii au refuzat a primi propunerea. Deputatul bulgar Pavlov din Ueskueb reproșează autorităților, că ia partea patriarhiștilor și cere suprimarea statului quo ecleziastic și școlar, altminteri lupta va continua. Deputatul grec Buschio neagă că Grecii ar fi făcând propagandă și atacă propaganda aromână; declară că guvernul este incapabil de a menține ordinea și apără pe metropolitul din Drama. Hilmi-pașa respinge acuzările aduse de către deputatul grec Honcos autorităților și roagă Camera să exprime păreri de rău în contra atitudinii lui Honcos, care retractează cele spuse de dânsul. Aristidi-pașa, grec, susține că numai guvernul este competent, în cestiunea bisericească, iar nu camera. Deputatul june turc apără guvernul de a nu fi confiscat armele comitațiilor, după proclamarea constituției. Aceasta ar fi produs o vărsare de sânge, ceea ce tocmai ar fi fost pe placul Austriei și Greciei. Oratorul atacă cu vioiciune pe Grecia și apără pe Aromâni și pe Bulgari. Spune că Grecia a cumpărat pe funcționarii turci, că lucrează și acum la lanina însă că Albanzii li vor împiedeca. Deputatul bulgar Doreff declară că toți vor trebui să facă jertfe și să lase discordiile pentru unitatea otomană.

Continuarea discuției se amână pe ședința de azi.

Manifestația studenților Români din Bucovina.

După cum am anunțat, studenții români din Cernăuți au făcut acum câteva zile o manifestație la univirsitate, cerând înființarea catedrei românești pe lângă acea univirsitate, cerere făcută de ei și în ziua de 5 Aprilie 1908.

Iată ce scrie »Românul« din Cernăuți în aceasta privință:

Joi, în 18 l. c. s'a adunat întreaga studentime română dela univirsitatea din Cernăuți ca să se stătuiească în cestiunea aceasta. Cunoscutul spirit pașnic al Moldoveanului nu i-a lăsat pe studenți să hotărască altceva decât ca să meargă toți la rectorul univirsității și să-l întrebe ce e cu catedra pentru istoria română. La oarele 11 din a pornit întreaga studentime spre univirsitate. S'au ales patru delegați, cari aveau să vorbească cu rectorul pe când studentimea întreagă s'a postat în coridoare. Rectorul a răspuns delegaților, că această afaceri nu cade în resortul său și că trebuie să se adreseze către decanul facultății filozofice, de altfel va sprijini (!) din partea lui cu toată căldura această cerere. Fiind studentimea înștiințată de acest răspuns s'a indignat mult. Răspunsul decanului facultății filozofice a fost mai deslușit.

străină« nu este numai turcul, ori evreul nici neamul catolic, ci chiar și rusul pravoslavnic și greul cățaonul, măcar că-s ortodoxi. Pentru Românul nostru, străin de naționalitate însemnează străin de lege și poate numai asta ne-a scăpat de multe primejdii.

Românca din Basarabia nu poate suferi pe cel ce s'a muscălit:

Când erai Român curat
Sufletul meu ți l'am dat.
Dar de când te-ai căzăcit,
Ești ca dracu de urât.

Ba chiar îl dușmănește:

Puiculița ce-am iubit
Zice că m'am muscălit,
Și-mi vorbește dușmănește
De pe mal, când mă privește.

Câte pricini pentru ca tinerii îndrăgostiți să-și pue stavilă pornirilor inimii lor.

Și când știi cel' indeamnă pe țăranul nostru la însurătoare, și-ți aduci aminte pentru ce se însoară târgovețul, oare să nu fie adevărat că poporul nostru se compune din doue clase cu mentalități cu totul opuse!

(Ramuri).

Arthur Gorovei.

A spus că această catedră se poate înființa abia după celelalte catedre proiectate în altă limbă de predare germană, căci în se poate atinge caracterul german al universității. Răspunsul acesta a avut un efect zdrobitor asupra studentimii. Strigăte de »pereat«, »pfui«, »să piară« și »șuierături asurzitoare au sguuit universitatea. Tumultul a durat mai multe minute. Apoi a coborât studentimea treptele cântând »Deșteaptă-te Române«. Înaintea universității s'au oprit toți și au început iarăși pentru vreo câteva minute strigăte de »pereat« și »șuierături«.

De-acolo au pornit cu toții în mod solemn prin oraș cântând »Deșteaptă-te Române« și »Pe-al nostru steag e scris unire«: au trecut prin piața principală, strada domnească, piața Austriei și s'au îndreptat spre suburbiul Roșu, unde se făceau chiar atunci alegerile pentru conziiliul comunal. În acest drum s'au oprit înaintea casei lui Koko Vassilko, în strada domnească, strigând »pereat« și »șuierături«, și apoi înaintea palatului guvernial, unde s'a cântat »Deșteaptă-te Române«.

Studentimea e hotărâtă să nu rămână la aceasta demonstrație spontană, ci va lupta consecvent și în toate chipurile pentru dobândirea acestei catedre, care este un postulat atât de îndreptățit al întreg poporului român din Bucovina.

STIRILE ZILEI.

— 21 Ianuarie v.

Adunarea generală anuală a casinei române din Brașov este convocată pe Duminică 25 Ian. v. (7 Febr. n.) în localitățile casinei din Str. Hirscher. Comitetul roagă și pe aceasta cale pe membrii casinei să se prezente în număr cât mai mare la adunare și să se înscrie în protocolul membrilor.

În ședința de ieri seara a comitetului casinei române s'a dat către raportului comisiei cenzurătoare și proiectului raportului general anual al comitetului. Raportul comisiei revizuitoare a constatat cu plăcere că agendele financiare administrative au fost conduse în mod perfect și laudabil de cassierul casinei d-l G. Baboie. În proiectul de raport general al comitetului, prezentat de președintele casinei d-l Dr. N. Vecerdea, se resumează în liniamente generale activitatea casinei și a comitetului ei în anul administrativ 1908. Raportul constată cu plăcere că numărul membrilor casinei s'a înmulțit în anul espiat în mod îmbucurător. Casina a numărat **100 membrii**, între cari 91 membrii ordinari, 2 membrii extraordinari și 7 membrii externi. — Un fapt, care — credem — va fi luat cu deosebită satisfacțiune la cunoștință de către adunarea generală a casinei este închirierea noului cvartir. În urma multelor pretențiuni ale proprietarului actualelor localități ale casinei, biroul comitetului a primit mandat să caute un nou cvartir potrivit, care să nu fie nici prea scump și să corăspundă întru toate cerințelor unei casine. Biroul a deslegat această importantă chestiune într'un mod foarte satisfăcător, încheiând un contract favorabil cu reprezentanții parohiei gr. or. române din cetate luând în chirie pe timp de 10 ani întreg etajul I al casei parohiale din piața Brașovului (Târgul Grăului Nr. 5) pentru suma de 2200 cor. Noul cvartir constă din 3 odăi către piață, 2 odăi către curte, 1 antreu și locuință pentru servitor. Comitetul casinei a subînchiriat tot pe timp de 10 ani două odăi din noul cvartir comitetului »Soc. pentru fond de teatru român« pentru suma anuală de 800 cor., astfel încât casina însăși plătește pentru noul cvartir numai suma de 1300 cor. Astfel s'a rezolvat din toate punctele de vedere în modul cel mai favorabil chestiunea închirierii noului cvartir.

Pregătirile »Ligei culturale« pentru serbare: zilei de 24 ianuarie. D-l Butculescu delegatul secțiunii București a Ligei a trimis peste 300 adrese societăților și aproape 1000 persoanelor particulare, dela cari așteaptă răspunsul înscris, pentru ca apoi să le comunice programul și rolul în ziua serbării. În curând vor fi trimise aite adrese, prin cari vor fi desemnați comisarii marelui comitet organizator.

Regina Italiei decorată. Sir Renell Rodd ambasadorul Angliei la Roma, a remis Duminică Reginei Elena medalia regală Crucea roșie engleză, pe care i-a conferit-o Regele Eduard, ca un semn de admirație pentru ajutoarele, pe cari Regina le-a împărțit cu atâta devotament răniților și victimelor cutremurului de pământ din Sudul Italiei.

Consulatul român în Fiume. În ședința de Duminică a camerei de comerț din Fiume s'a cerit o scrisoare, prin care 25 comercianți cer să se înființeze aci un consulat român. Camera a luat cunoștință de aceasta și va raporta ministrului de comerț.

Opera lui Caragiale la Sorbona. Celevrul Roque, profesor de limbile romanicale la »Hautes Etudes« din Paris a cerut d-lui Caragiale învoierea ca operele sale să fie traduse în franțuzește pe socoteala Sorbonei.

Reforma calendarului în Orient. Casașă pună capăt confuziunii ce rezultă după urma calendarului, guvernul otoman s'a gândit încă de mult la introducerea calendarului gregorian. Spre acest scop a dat cazul în cercetarea unei comisii. După o matură chibzuință comisiunea s'a pronunțat pentru cel gregorian. Acest calendar se pune în aplicare chiar din anul acesta, așa că anul financiar otoman va începe la 1 Martie st. n. Ar fi de dorit — scrie »Românul dela Pind« — ca și bisericele ortodoxă și armeană să introducă același calendar. De multe ori s'a propus acest lucru dar a rămas fără rezultat. Intre altele la 1902 patriarhul Ioachim III a adresat o enciclică tuturor șefilor bisericești cerându-le avisul. În această enciclică patriarhul își exprimă dorința că în interesul bisericei și în acel al științei ar fi bine să se unifice calendarul fără ca, bine înțeles să se jignite regulile bisericești. Biserica autocefală din Grecia și patriarhatul din Ierusalim au fost de acord pentru calendarul gregorian. Biserica română și cea sârbă au fost pentru cel iulian. Sinodul rusec a fost și el de părere ca în interesul bisericii este ca cel iulian să rămăie în vigoare.

Un bal filantropic se va ține în ziua de Trei Sfinți la 12 Febr. n. în sala »Hotelului Univers« din Blaj. Venitul curat este destinat pentru »Fondul stud. morboși«. Comitetul aranjator e compus din d-nii Dr. Ioan Rațiu președinte, Traian German secretar, Oct. Bonfiniu cassar, Gavrilă Precup controlor. Iacob Mureșianu, Valer Suciș, Alexandru Ciura, Dr. Ambr. Chețan, Ioan Fodor, Dr. Octav. Prie, Aurel Gaja, Flaviu C. Domșa, Augustin Caliani, Ioan Băgăian. Prețul de intrare: de persoană 2 cor. de familie 4 cor.

Furtună pe Oceanul Atlantic. Din New-York se anunță, că o puternică furtună băntue pe Oceanul Atlantic. Un vapor de pasageri, al cărui nume nu se cunoaște, s'a scufundat. E probabil că toți pasagerii au pierit în valuri.

Nou avocat român. D-l Dr. Iuliu Morariu ne aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațială în Uioara (Marosujvár) strada Kiraly Nr. 24 între oficiul montan reg. și farmacia László.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Cu lista de colectă Nr. 107. (Colectant: Silvestru Cioflec cl. V. gimn.) Constantin Cioflec Arpătac 1 cor., George Rafiroi 1 cor., Romulus Cioflec 1 cor., Maria Bucșă 1 cor., Constantin Cioflec jun. 1 cor., Valeria Cioflec 20 b., Octavian Cioflec 20 b. Total 540 cor.

Cu lista de col. Nr. 83. (Colectant: Ioan Scumpu) Iosif B. Crișan paroh 1 cor., George Surdu econom 60 b., Ioan Russu econom 60 b., Ioan Duma 20 b., Nicolae Limbășan inv. 1 cor. 2 b., George Scumpu econom 1 cor., Emil Sămărghețian inv. 1 cor., Ioan Popa Todea econom 50 b., Pantilie Ivan 1 cor. Suma: 6 cor. 92 b.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.

Revista »Carpathen«. Atragem atențiunea publicului cetitor asupra proximalui număr din revista germană »Carpathen«, care va apărea cât mai curând. Acest număr aproape întreg e dedicat literaturii române, conținând între altele: 1) Două poezii ale lui Eminescu, trad. de V. Teonția și E. Grigoroaica. 2) Despre influința Sașilor din Ardeal asupra poporului român, în timpurile vechi, de prof. N. Iorga. 3) Istoria germanismului în România IV, de R. Honigberger. 4) Pictură bizantină și picturile lui O. Smigelski în catedrala română din Sibiu, de Dr. Elie M. Cristea. 5) Proverbe românești din colecția lui I. A. Zanne, trad. de Dr. C. Lacea.

Abonamentul acestei frumoase reviste e de 4 cor. pe un cvartal (6 caiete) și se află în librăria H. Zeidner din loc. Un număr 1 cor.

Un costum național din România este de vânzare cu un preț moderat. Amănunte la redacția »Gazetei.«

O expoziție de lucru manual și artă populară.

Zilele trecute a avut loc la Berlin deschiderea unei expoziții de lucru manual și artă populară. Expoziția se află sub patronajul M. S. Reginei României și a fost organizată de către doamnele ce formează »Lyceum Club«. În secția României se află portretul în picioare al Reginei Elisabeta încadrat cu lauri. O altă fotografie reprezintă pe Soverană în costum național lucrând la războiu cu dedicația: »Viitorul țării îl țese femeia«.

Regina României expune de asemenea broderii, o biblie foarte cu mult sentiment ilustrată, pergamente scrise foarte frumos, etc. toate mult apreciate de către vizitatori.

Feliurite societăți de lucru de mână ca »Albina«, »Furnica«, »Soc. Maria«, »Munca«, etc. expun lucruri frumoase pânzături țesute la războiu, cari au avut cel mai mare succes în străinătate. Societatea Liberty din Anglia a comandat pentru peste 20,000 de lei pânzături românești.

»Țesătoria«, care e de asemenea sub direcția Reginei, expune foarte frumoase mătăsurii, cari plac foarte mult la Berlin. O mulțime de doamne din înalta societate admiră și cumpără din aceste adevărate podoabe de artă națională românească. Costumele naționale sunt foarte frumoase. O velință veche românească, obiecte de casă sculptate în lemn, ouă de lemn înopodobite, broderii cu mult gust făcute și alte lucruri de preț completează secția Românească.

Bucovina expune lăicere și velințe în tonuri mate, foarte armonice.

La aceeași expoziție mai expun: Bulgaria, Grecia, Austria, Italia, Ungaria, Rusia, Bavaria și Belgia. E vorba, ca o asemenea expoziție internațională să se deschidă la anul și în București.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 3 Februarie. S'a expedit de aici la Constantinopole un protocol referitor la proprietățile de stat din Bosnia și despagubirea eventuală ce se va cuveni pentru ele. Până acuma tribunalul arbitral chemat să se pronunțe dacă proprietățile în chestiune sunt în adevăr domenii ale sultanului, și nu particulare ale provinciei anexate Bosnia, nu și-a dat sentința. Dacă însă tribunalul, convocat de d-l Testa, membru al comitetului din »Dette publique« va declara, că domeniile în litigiu aparțin imperiului otoman, atunci se va plăti pentru ele o despăgubire conform deciziei parlamentului.

Constantinopol, 3 Februarie. Instrucțiunile date acum de curând ambasadorului austro-ungar, precum și demersurile făcute pe baza acestor instrucțiuni de marchizul de Pallavicini pe lângă Poartă au dat rezultatul că, conform afirmărilor marelui vizir, dificultățile existente cu privire la boicotarea mărfurilor austro-ungare au fost înlăturate și acum comerțul și traficul dintre monarhie și porturile turcești pot fi reluate.

Sofia, 3 Februarie. Arestările în afacerea complotului contra regelui Ferdinand continuă. Poliția procedează cu multă prudență. Din izvor competent se anunță, că complotul ar fi fost pus la cale de către reprezentantul unei mari puteri, care are tot interesul să aducă o diversione în politica balcanică.

Petersburg, 3 Febr. Directorul poliției din Petersburg, Lopuşkin a fost arestat. El nu e acuzat că ar fi avut legături cu revoluționarii ruși și că ar fi știut dinainte de atentatele săvârșite contra membrilor familiei imperiale și a oamenilor de stat ruși, fără a le împiedeca. Acuzația ce se ridică împotriva lui e că ar fi trădat secrete de stat. Cu privire la aresta-

rea lui Lopuşkin se mai comunică că judecătorul de instrucție ar fi stabilit că al doilea ucigaș al preotului Gapon a fost Azev. S'a mai stabilit că ucigașii lui Plehve au fost la Lopuşkin cu o jumătate de ceas înainte de comiterea omorului. Toate atentatele comise în timpul din urmă de organizațiunile teroriste au pornit dela Lopuşkin.

Belgrad, 3 Febr. Reprezentantul Turciei la Belgrad a vizitat ieri pe ministrul Milovanovici. Se zice că ambasadorul turc a aflat despre deciziunea organizațiunii sârbo-macedonene de a trimite bande în Sandjac și a cerut lui Milovanovici lămuriri. Ministrul l'a asigurat că în cazul când comitetul ar începe vreo acțiune, îl va dizolva imediat, iar pe capii macedoneni îi va trimite în interiorul țării.

Semlin, 3 Febr. Prințul de coroană George s'a dus la ministrul de războiu, ca să facă presiune în sensul unei urgente mobilizări complete a voluntarilor. Ministrul de războiu a răspuns, că el personal e gata să împlinească prințului dorința, dar și-a exprimat în același timp temerea, că consiliul de miniștri, și în special Milovanovici nu vor îngădui un pas atât de nesocotit. Prințul George a răspuns, că el reprezintă poporul sârb cu întregul lui comitet ales pentru salvarea națiunii, și că ofițerii sârbi nu se vor mai lăsa să mai fie terorizați de sufletele corupte ale lui Milovanovici și Pasici. Prin urmare de aici înainte vor lucra pe propria lor răspundere.

Londra, 3 Febr. Pressa engleză e foarte încântată de intervențiunea ministrului de externe rus, Ișvolski, care a reușit să pună de acord Turcia cu Bulgaria. »Times« spune că de mult timp nu s'a văzut un ministru atât de capabil în Rusia ca Ișvolski.

Belgrad, 3 Febr. Ministerul de războiu a comandat dela fabrici de arme franceze și engleze 200 tunuri cu condițiunea ca să le furnizeze în cel mai scurt timp.

Bibliografie.

Vasile C. Osvada. »Bancile populare din România«. Cu un adaus informativ Prețul 1 cor. can.

Mihai Eminescu. »Poezii«, o notită biografică de Ioan Săniulescu. Ediția II completată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. »Poezii«, premiate de Academie. În Biblioteca pentru toți sub numărul 286-287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. »Femeea Îndărănică«, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (În Biblioteca pentru toți. No. 284, Prețul 30 bani. Porto 5 bani.)

Îmn festiv și Hora dela Plevna coruri mixte de G. Fl. Preșmereanu. Prețul 1 cor. plus porto 10 bani.

— »Legenda Funigiilor«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Dante »Infernul« traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

»Prin Vraja Dragostei«, nuvele de Vasile Pop. editura Minerva. Prețul C. 150 plus 10 fieri porto.

M. Sadoveanu »Vre nari de Bejenie« 2 cor.

Guy de Maupaanssl »Povestiri alese« traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharie Bărsan »Poesii« 1 cor. 50.

Sandru (Aldea) »Cărticea Plugarului«

— 50 bani.

Ioan Adam: »Năzuință« povestiri și »Pe lângă vată«, pîde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branizeanu.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de practicant, dotat cu salariu lunar de K 80.— se scrie concurs.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și trimite actele la adresa „SĚlagiana“ instituit de credit și economii Zsibó, până inclusive 26 Februarie st. n. 1909.

Se cere absolvirea unei școli comerciale cu matura și cunoașterea limbii maghiare și eventual germane.

Cei cu praxă de bancă și cunoașterea limbii germane vor fi preferiți.

Postul va fi a se ocupa îndată după alegere.

Jibou, în 2 Februarie 1909.

Diracțiunea.

Școală particulară.

Domnișoarele **Käthe** și **Hermine Schun** profesoare diplomate dela Academia Schach din Viena, dau instrucție temeinică în **confeccionarea de Albituri, croială de rochi, broderie și pirogravură** și în toate lucrurile de mână femeiești. Semestrul al doilea se începe în 1 Februarie și durează 5 luni. Anunțări se primesc dela 10—12 oare a. m. și dela 4—5 oare p. m. în casa Nr. 11, Strada Orfanilor. (479,2—3.)

Atragem atențiunea fiecăruia

ca dacă tușește, e răgușit, cu flegmă, n'are poftă, asudă noaptea, se simte slab, abătut, sau la careva din familie vede asta, — să-și aducă în față

Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY
care împiedecă lățirea răului.



Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY

întrece toate leacurile de acest fel, liniștește tusea, încetă scuiparea de sânge, topește mucusul flegmă, îmbunătățește pofta și încetă neplăcuta asudare de noapte. La expoziția engleză a fost distins cu medalia de aur! O sticlă de mustră 3 cor., o sticlă mare 5 cor., și 3 sticle mari franco 15 cor. Le expedieză după trimiterea banilor înainte ori cu rambursă.

Apoteca „Apostol“ a lui Örkény
Bud. posta, Jozsef-körút 64 (Depozit 91).
484,7—1.)

Fundată la 1876.

Instituit artistic fotografic
JOSEF SCHULLER & SOHN

mai înainte Leopold Adler,

BRASOV,

Strada Porții Nr. 14.

Lucru solid. — Prețuri solide.

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

CONVOACARE.

Domnii acționari ai cassei de economii „FURNICA“, societate pe acții, se invită prin aceasta la virtutea §. 16 al statutelor societății la

a XXV-a adunare generală ordinară,

care se va ținea la Făgăraș, în 27 Februarie st. n. 1909, înainte de amiază la 10 oare, în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunii, Bilanțul anului 1908 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat, conform bilanțului.
3. Alegerea, conform §-ului 30 din statute, a 2 membrii în conziliul Direcțiunii în local celor eșiți.
4. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.
5. Fixarea prețului marcelor de prezentă pentru direcțiune.

Domnii acționari, cari în senzul §§-lor 17, 18 și 19 din statutele societății voesc a participa la această adunare generală, în persoană, sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa societății, sau la institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiu acțiunile lor și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până la 26 Februarie st. n. 1909.

Făgăraș, 28 Ianuarie 1909.

Diracțiunea.

Contul Bilanțului.

ACTIVE :		Cor.	fil.	PASIVE :		Cor.	fil.
Cassa în număr		7609	24	Capital social:			
Cambii escomptate	1,325,550 56			300 acții à K 400		120000	
Cred. camb. cu asig. hipot.	254,331 —	1579881	56	Fondul de rezervă		60000	
Imprumuturi pe oblig. cu caventați		33662		Fondul de garanță		32340	
Credite de conto-curent		49119	21	Fondul de penziuni al funcționarilor		37194	06
Efecte publice		85819	10	Reescompte		195779	26
Realități, casele societății		50000		Depuneri spre fructificare		1316630	62
Diverse conturi debitoare		6850	33	Interese transit. anticipate		25353	59
Mobilier	3061.43			Dividende neridicate		112	—
după amortizare de 10%	306 14	2755	29	Diverse conturi creditoare		2472	18
				Profit curat		25815	02
		1815696	73			1815696	73

BCU Cluj / Central Contul Profit și Perderi.

DEBIT :		Cor.	fil.	CREDIT :		Cor.	fil.
Interese:				Interese:			
pentru depun. spre fructificare	59719.47			dela cambii escomptate	91502.12		
pentru cambii reescomptate	7755.82	67476	24	dela credite camb. cu asig. hip.	16035.39		
Spese:				dela imprumuturi pe oblig.			
salare	9900.—			cu caventați	2287.26		
bani de cuartir	1200.—			dela efecte publice	2683.10		
spese de birou	1917.51			dela credite de conto-curent	2950.95	115458	82
marce de prezentă	1402.—	14419	51	Chirie:			
Contribuțiune:				dela casele societății		3674	—
directă	5471.07			Taxe:			
10% la interesele dela depuneri	5971.95	11443	02	pentru transferieri de acții	144 —		
Arunc comunal și comitatens		3812	53	proviziuni	970.38		
Amortizare:				asigurări	439.64		
10% din mobilier		306	14	monede	155.75	1709	77
Profit curat		25815	02	venit dela efecte	468.80		
				venit dela realități	1961.13	2429	92
		123272	51			123272	51

Făgăraș, în 31 Decembrie 1908.

Mateiu C. Jga m. p.,
director executiv.

Ioan Dejenariu m. p.,
contabil.

Membrii în Direcțiune:

Iacob Macaveiu m. p. Alexandru Belle m. p. Nicolae Borzea m. p. Dr. Teodor Popescu m. p.
Dominic Rațiu m. p. Maximilian Reccanu m. p.

Subscribul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Făgăraș, în 16 Ianuar 1909

Comitetul de supraveghiere:

Nicolau Aron m. p. Nicolau Clonța m. p. Gavrilă Cornea m. p. Dr. Ioan Șenchea m. p.

Gloria	1 litru 12 fl.	1/2 litru — fil.	Fehérkő	" 16 "	" 14 "	Borszék	" 28 "	" 22 "
Borpatak	" 12 "	" — "	Felsőrákos Mária	" 16 "	" 14 "	Sztojka	" 28 "	" 22 "
Matild	" 16 "	" 14 "	Kászón Salutaris	1 litru 16 fl.	1/2 litru 14 fl.	Boholt	" 26 "	" 22 "
Borhegy	" 16 "	" 14 "	Horgász	" 16 "	" 14 "	Hargitta	" 26 "	" 22 "
Bross	" 16 "	" 14 "	Repati	" 16 "	" 14 "	Székely-Selters	" 26 "	" 22 "
Előpaták	" 16 "	" 14 "						

La cumpărare de 25 sticle liferăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,3—150.)